

Ляшенко Ростислав Олександрович (Кропивницький) – здобувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка.

МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

Особистісна активність на різних стадіях життєвого шляху особистості залежить від багатьох об'єктивних та суб'єктивних факторів. Д. І. Фельдштейн вказує на те, що:

«Вона є базовою для розвитку критичності, здатності змінювати засвоєні стереотипи й способи діяльності, на ній ґрунтується й готовність до саморозвитку та самоудосконалення» [2].

Відмінність між розумінням цінності професії й праці в цілому є однією з провідних характеристик ставлення особистості студента до професійної діяльності. У ціннісно-мотиваційному ядрі особистості студента можна виокремити три рівні ставлення до праці: ставлення до праці взагалі як цінності; ставлення до професії як до відповідного виду праці; ставлення до праці як до специфічного виду діяльності.

За своєю природою активність є складною багатомірною, багаторівневою, багатоаспектною сутністю. Особливе значення при вивченні активності слід приділити джерелам активності. До таких відносять мотиви й мотивації, які визначають такі важливі її параметри, як енергію, спрямованість, тривалість тощо. Поділ на мотиви й мотивацію зумовлений відношеннями між потенційним й актуальним, структурним та потенційним, диспозиційним та функціональним, особистісним та ситуаційним. Перші складники цих відношень, зазвичай, позначаються як мотив і слугують стійким особистісним утворенням, що здійснює диспозиційний вплив на поведінку. Другі складники зазначених відношень часто характеризуються як сукупність факторів, що утворюють мотивацію. У психології говорять про мотиви особистості й мотиви діяльності. Так, наприклад, часто визначають мотиви як усвідомлені властивості особистості, спонування поведінки й діяльності. Під мотивацією розуміють сукупність мотивів поведінки й діяльності.

А. Маслоу [3, 4] значущими характеристиками особистості вважає ефективне сприйняття реальності й комфортні взаємини з нею; прийняття себе, інших, природи; спонтанність, простоту, безпосередність; слугування; відреченість, потребу в єднанні; автономність, незалежність від культури й середовища, волю й активність; свіжий погляд на речі; містичні й вищі хвилювання; відчуття спільності; глибокі міжособистісні відносини; демократичність; уміння відрізнити засіб від мети, добро від зла; філософське почуття гумору; креативність; керівництво у житті побутовими цінностями.

К. А. Абульханова-Славська зазначає: "Суперечність між безмежними просторово- часовими можливостями буття людства і обмеженістю людського життя в її індивідуальній формі є рушійна суперечність відтворення індивідуальної життєдіяльності. Об'єктивно в житті індивіда виникає потреба "встигнути здійснити себе" в житті, яка виступає для нього в формі тимчасової необхідності і системній організації його життя (суспільна діяльність, сім'я тощо) і спонукає його до активності. Це прагнення "здійснити себе" є доказ причетності індивіда до форм життя людства, його прагнення виконати своє суспільне "призначення". Це своєрідна "мотивація" життя часом, спонукаюча до відтворення подій і ситуацій у часі" [1, с.76].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абульханова-Славская К. А. Диалектика человеческой жизни

/ К. А. Абульханова-Славская. – М., 1977.

2. Фельдштейн Д. И. Взаимосвязь возможностей образования и психологических закономерностей развития мотивационно-потребностной сферы личности / Д. И. Фельдштейн // Проблемы мотивации общественно-полезной деятельности школьников. – М., 1984. – С. 3–31.

3. Маслоу А. Психология бытия [пер. с англ.] / А. Маслоу – М.: Рефл-бук; Киев: Ваклер, 1997.

4. Маслоу А. Мотивация и личность / А. Маслоу. – СПб.: Евразия, 1999. – 479 с.